

RETTELEIING OG REGLEMENT FOR EKSAMINANDER

SKRIFTLIG EKSAMEN

Alle eksaminander skal før eksamen ha gjort seg kjent med *Rettleiing og reglement for eksaminander*, og du plikter å gjøre deg kjent med innholdet før du møter i eksamenslokalet. Ordet *eksaminand* omfatter både elev og privatist.

Rettleiinga beskriver hvordan du skal forholde deg i en eksamenssituasjon. Det er viktig at alle som befinner seg i eksamenslokalet tar hensyn til hverandre og følger de regler som gjelder. Målet med rettleiinga er at den skal bidra til at eksamen gjennomføres på en trygg og sikker måte, og i så god atmosfære som mulig.

Eksamenstilsynet (eksamensvaktene) har to hovedoppgaver under eksamen: De skal påse at du følger reglementet, og yte deg nødvendig service av praktisk karakter.

FRAMMØTE

- Du må møte fram til eksamenslokalet i god tid og seinest 30 minutter før prøven begynner. (Rektor kan fastsette annen frammøtetid.) Eksamen starter normalt kl 9:00.
- Dersom du kommer for seint, må hovedvakt i lokalet kontaktes (i tvilstilfelle også skolens eksamensansvarlige). For seint frammøtt eksaminand *kan* få avlegge eksamen dersom ingen andre kandidater allerede har forlatt lokalet. Det gis uansett ikke ekstra tid. Når prøven har vart 30 minutter, slipper ingen nye kandidater inn i eksamenslokalet.

LEGITIMASJON

- Husk å ta med gyldig legitimasjon og vis denne til vakt på forespørsel.

FORHOLDENE I EKSAMENSLOKALET

- Eksaminanden setter seg straks på den plassen tilsynet bestemmer.
- Du kan ikke forlate plassen, bytte plass eller gå rundt i rommet uten tillatelse fra tilsynet.
- Alle vesker, bagger og lignende må settes der tilsynet bestemmer.
- Ved pulten får du bare ha skrivesaker, tillatte hjelpemidler og mat/drikke.
- Det er forbudt å ha Mp3-spiller, mobiltelefon eller andre avspillere/sendere/mottakere ved pulten. Husk å slå av mobil før den legges bort.
- Kontroller at du har mottatt riktig eksamensoppgave. Dersom du mener at du har fått utlevert feil oppgave eller du er i tvil om dette, må du straks melde fra til eksamenstilsynet.
- Det er ikke tillatt med noen kommunikasjon mellom deg og de andre som avlegger eksamen, heller ikke for å låne skrivesaker og liknende.
- Det er heller ikke tillatt å kommunisere med noen utafor eksamenslokalet via internett eller andre elektroniske hjelpemidler.
- Dersom du ønsker ei pause utafor eksamenslokalet, må du gi tegn til vaktene og vente på tur for å bli fulgt ut.
- Dersom du leverer besvarelsen din før tida, får du ikke ta med noen papirer, kladder, utskrifter eller liknende ut av lokalet.

HJELPEMIDLER

- På de fleste eksamener er alle hjelpemidler tillatt med unntak av internett og andre verktøy som du kan kommunisere med. I språkfag og sidemål er oversettelsesprogram ikke tillatt.
- Noen fag har en todelt eksamen der delprøve 1 er uten hjelpemidler og delprøve 2 er med hjelpemidler. På todelt eksamen skal det ikke brukes PC på delprøve 1.
- Hvilke hjelpemidler som er tillatt, går fram av eksamensoppgaven (og også eventuelt forberedelsesdelen).
- Vaktene kan når som helst kontrollere hjelpemidler, PC og anna du har ved pulten. PC kan i særskilte tilfeller også kontrolleres etter at du har forlatt eksamenslokalet.

BRUK AV PC PÅ EKSAMEN

Når det brukes datamaskin for å utføre eksamensoppgaven, må du nøye følge de reglene som er angitt for bruk i hvert enkelt fag eller oppgavesett eller som det på annen måte er informert om av skolen og eksamenstilsynet.

- Du er sjøl ansvarlig for at PCen fungerer og har de nødvendige programma.
- Du må kunne bruke relevante program som tekstbehandlingsprogram og regneark, videre må du kunne lage topptekst og lagre filer.
- PCen skal være avslått (ikke i dvalemodus) når du går inn i eksamenslokalet.
- Vaktene kan når som helst kontrollere din innloggingsidentitet, at du er på anvist nett og kun der, og ikke har ulovlig programvare
- Du er sjøl ansvarlig for å lagre underveis og for at du leverer korrekt versjon av besvarelsen din.
- Du skal ikke logge av før besvarelsen er levert og bekrefta av eksamensvakt.

IKT-BASERT SKRIFTLIG EKSAMEN

For sentralgitt skriftlig eksamen er det mest vanlig å skrive besvarelsen på PC og levere den **elektronisk** i eksamensportalen PGS. (Dette systemet brukes ikke på todelt eksamener.) På eksamensdagen får du utlevert omslagsark hvor brukernavnet og passordet ditt står. Du bruker dette for å logge deg inn på PGS. Skolen eller vakter åpner PGS ved å legge inn et dagspassord for å bekrefte din identitet. Før eksamen må du nøye sette deg inn i hvordan du logger deg på, henter oppgaveteksten, oppretter besvarelsen og laster den opp for levering. Informasjon om dette finner du i egen [brukerveiledning for eksamenskandidater](#) på Utdanningsdirektoratets hjemmeside. Det er avgjørende viktig at du leser denne brukerveiledninga nøye før eksamen dersom du har til hensikt å levere besvarelsen elektronisk.

EKSAMENSTID

- Den tid som er fastsatt for eksamen, står på oppgavearket ditt. I tillegg kan du bruke inntil 15 minutter til å klargjøre ark og besvarelsen eller elektronisk innlevering dersom noe annet ikke er bestemt. Denne tida skal **ikke** nyttes til å skrive ferdig eller rette på besvarelsen.

INNLEVERING AV BESVARELSE

Svarark skal alle merkes med topptekst.

- Første svarark må alltid ha følgende opplysninger: dato, fagkode, fagnavn, ditt kandidatnummer og antall ark totalt i besvarelsen.
- Resterende svarark må merkes med kandidatnummer og sidenummer – alle svarark skal nummereres.
- Alle svarark må ha skolen stempel.

SKRIV ALDRI NAVNET DITT PÅ SVARARKENE ELLER I BESVARELSEN

Du kan levere inn besvarelsen din på ulike måter:

- På sentralgitt skriftlig eksamen som ikke er todelt, er det mest vanlig å skrive besvarelsen på PC og lever elektronisk i eksamensportalen PGS. Du følger instruksjonene i brukerveiledninga for å laste opp besvarelsen, du åpner dokumentet for å kontrollere at rett versjon er levert og at hele besvarelsen er kommet med. Dette bekreftes. Tilkall deretter eksamensvakt som kontrollerer at du får fram kvitteringsbildet og at du har kvittert for levert besvarelse. Kvittering med bekreftelseskode kan skrives ut eller du noterer det. Først når vakt har gitt godkjenning, kan du logge deg ut.
- På lokalgitte eksamener (dette gjelder særlig privatisteksamener) og på del 2 av todelt eksamen, kan besvarelsen også utarbeides på PC, men besvarelsen må leveres som utskrift eller på minnepinne. Følg rutine og instruks du får av skolen og vaktene når det gjelder hvordan du får utskrift. Vanligvis tilkaller du vakt som vil ta deg til skriver der du henter egen besvarelse. Gå tilbake til pulten der du kontrollerer at alle ark er med og at du har siste versjon. Sjekk at alt er korrekt merka og at ark er nummert. Gi tegn til vakt som også vil sjekke og kontrollere innleveringa. På noen skoler leveres besvarelsen på minnepinne – følg instruksjonen du får!
- Du kan også skrive besvarelsen for hånd. Du bruker skolens ark som du får utlevert, og fører inn med blå eller svart penn. I oppgaver der det kreves grafisk framstilling, figurer og skisser, kan blyant og farger brukes. Noen skoler har papir med gjennomslag, her må du kontrollere at skrifter blir tydelig på alle ark, og ikke bruke korrekturlakk. Sjekk at alt er korrekt merka og at ark er nummert. Gi tegn til vakt som også vil sjekke og kontrollere innleveringa.
- Delprøve 1 av en todelt eksamen leveres håndskrevet. Delprøve 2 kan besvares på PC eller håndskrevet.
- Du får ikke forlate plassen din før du får klarsignal om at det er i orden.
- Du skal levere inn alle arkene som du har brukt.
- Hvis du leverer inn før eksamenstidens slutt, må også eksamensoppgavene leveres inn.
- Både arkene fra forberedelsesdelen, kladdeark og eksamensoppgaven kan utleveres etter eksamenstidas slutt.

Hvis sjukdom eller annen rimelig grunn er årsak til at du ikke rekker å fullføre besvarelsen i løpet av den fastsatte tida, kan kladdeark følge med besvarelsen. Skolen legger ved en uttalelse som forklarer situasjonen til sensorene, og sensorene kan da betrakte kladdearkene som fullgod del av besvarelsen. Om du ikke rekker å føre alt inn, kan tilsynet ikke nekte deg å legge ved kladden. Det blir opp til sensor å vurdere om slik kladd blir sett på som fullgod del av besvarelsen.

BRUDD PÅ REGLEMENTET, BORTVISING FRA EKSAMEN

Eksaminand som bryter regler gitt for eksamen eller som ikke retter seg etter de pålegg som tilsynet gir, skal – i alvorlige tilfeller og etter å ha blitt advart – bortvises fra eksamenslokalet. Det er rektor som avgjør bortvisning, jf [Forskrift til opplæringslova § 3-36](#). (Beruselse og bråk er eksempler på bortvisningsgrunn.) Skolen må straks begrunne vedtaket skriftlig. Det er klageadgang på slikt vedtak.

FUSK ELLER FORSØK PÅ FUSK – ANNULLERING AV EKSAMEN

Eksamen kan annulleres dersom en eksaminand har fuska eller prøvd å fuske ved eksamen. Eksempler på fusk omfatter å

- gi eller prøve å gi hjelp til andre
- sjøl motta slik hjelp
- ha med seg eller bruke hjelpemidler som ikke er tillatt
- bruke hjelpemidler på del 1 av to-delt eksamen
- ha med seg elektroniske hjelpemidler som gjør det mulig å kommunisere med andre i eller utafor eksamenslokalet
- bruke oversettingsprogram på eksamen i norsk og fremmedspråk
- bruke internett (når dette ikke er en del av eksamen)
- innlogging på andre IP-adresser, anna enn anvist område eller anvist nettverk
- bruk av andre lagringsmedia/minnepinner enn anvist/utdelt
- utlogging fra PGS før besvarelsen er levert
- bruk av papir som ikke har korrektstempel

Eksamen i et fag kan annulleres dersom eksaminanden har fuska eller forsøkt å fuske ved eksamen. Dette gjelder også dersom det er sensorene som oppdager fusk eller forsøk på fusk. Det er skolens rektor som skriftlig avgjør eventuell annullering, og vedtaket kan påklages til Fylkesmannen, jf for øvrig [Forskrift til opplæringslova § 3-37](#). Elev mister standpunktvurderinga i faget og må gå opp som privatist.

FORFALL PÅ GRUNN AV SJKDOM

- Dersom du blir sjuk og ikke kan møte til eksamen, må du straks kontakte lege.
- Sjukemeldingen skal snarest mulig leveres eksamensskolens kontor.
- Dersom du blir sjuk under eksamen, må du straks melde fra til eksamenstilsynet som da vil varsle eksamensansvarlig på skolen. Vedkommende avgjør om det er grunnlag for å avbryte eksamen med rett til utsatt eksamen.

En eksaminand som har dokumentert gyldig frafall ved ordinær eksamen, har rett til å gå opp på nytt (utsatt eksamen) ved første påfølgende eksamen. Elev beholder da standpunktkarakteren i faget, jf for øvrig [Forskrift til opplæringslova § 3-35](#)

- Elev som ikke møter opp til eksamen og ikke kan dokumentere gyldig årsak, eller som kommer for seint til å avlegge eksamen, mister standpunktkarakteren i faget og må gå opp som privatist ved en seinere anledning.

EKSAMENSRESULTAT

- Resultatet av eksamen blir gjort kjent av skolen. Elever kan også bruke nettstedet *iSkole*.
- Skolen gir opplysninger om når sensuren tidligst blir offentliggjort.
- Etter at karakteren er gjort kjent, har du rett til å lese eller få kopi av din egen besvarelse.

UTSATT, NY OG SÆRSKILT EKSAMEN

Utsatt eksamen

- Du har rett til å gå opp til utsatt eksamen dersom du har dokumentert gyldig forfall ved ordinær eksamen, jf [Forskrift til opplæringslova § 3-35](#)
- Dersom du vil ta utsatt prøve ved en annen skole enn den du avla eksamen ved, må du vise dokumentasjon på at du har rett til utsatt prøve.

Ny eksamen

- Dersom du får karakteren 1 til eksamen, har du rett til ny eksamen i faget ved første etterfølgende eksamen, jf [Forskrift til opplæringslova § 3-34](#)
- Skolen kan orientere deg nærmere om reglene.

Særskilt eksamen

- Dersom du har fått karakteren 1 i standpunktkarakterer i et fag, har du rett til "særskilt eksamen" i faget, jf [Forskrift til opplæringslova § 3-33](#)
- Skolen kan opplyse mer om disse reglene.
- Elever må **sjøl** melde seg til utsatt eksamen, ny eksamen og særskilt eksamen og privatister må sjøl melde seg til utsatt eller ny eksamen.

SÆRSKILT TILRETTELEGGING AV EKSAMEN

Eksaminander med ulike vansker eller funksjonshemninger skal etter søknad få lagt forholda til rette slik at de kan få vist kompetansen sin ut fra måla i læreplanene. Tiltaka må være tilpassa hver enkelts behov, og skal så langt råd er, utlikne de problem som vedkommende har (jf [Forskrift til opplæringslova § 3-32](#)). Rektor avgjør etter søknad hvilke ordninger som kan brukes av hver eksaminand. Det vil ofte være nødvendig med ei sakkyndig vurdering fra lege, PPT, psykolog, logoped eller liknende for å dokumentere behov for tilrettelegging.

- Hver enkelt skole vil ha søknadsfrist for når elever søker om slik tilrettelegging. Skolen orienterer nærmere om hvilke tiltak som kan settes i verk og fristen for å søke.
- Privatister sender søknad til skolen og må sørge for å legge ved dokumentasjon. Mer informasjon om frister, regelverk og søknadsskjema finner du på [Nordland fylkeskommunes hjemmeside](#).

KLAGERETT

Du har rett til å klage på karakteren og kan lese mer om det i [Forskrift til opplæringslova kapittel 5](#) og i ['Orientering om retten til å klage på karakter. Til elever og foreldre'](#).

KLAGE PÅ EKSAMENSRESULTATET – NOEN HOVEDPUNKTER.

- Klagefristen på karaktersetting er 10 dager regnet fra den dagen du burde ha gjort deg kjent med resultatet.
- Klagen skal være skriftlig og leveres til den skolen hvor du tok eksamen.
- Du har rett til å gjøre deg kjent med din egen besvarelse etter at karakteren ved skriftlig eksamen er fastsatt. Du kan derfor be skolen om kopi av din egen besvarelse.
- Vær oppmerksom på at det er karakteren etter klagebehandlingen som er den endelige. Klagenemnda tar stilling til om den opprinnelige karakteren var urimelig satt, og de kan sette karakteren opp, de kan la den stå eller de kan – i sjeldne tilfelle – sette den ned.
- Dersom klagen fører til bedre eller dårligere karakterer skal den tidligere dokumentasjon som er ugyldig leveres inn før ny kan utstedes.